

Sygn. akt **III AUa 1326/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer

Sędziowie: SSA Katarzyna Wołoszczak

SSA Wiesława Stachowiak /spr./

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 r. w Poznaniu

sprawy **C. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 maja 2014 r. sygn. akt VIII U 4967/13

o d d a l a apelację.

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------	-------------------------------	--------------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. decyzją z 26 września 2013 roku, znak: (...), na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy z 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (poz. 637) i rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówi C. M. przyznania prawa do emerytury.

Organ rentowy uzasadniając decyzję wskazał, że C. M. nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego na dzień 31 grudnia 1998 roku 15 lat.

C. M. wniósł odwołanie od decyzji domagając się zaliczenia okresu pracy w szczególnych warunkach w (...) Zakład (...) w T. od 6 września 1967 roku 10 października 1991 roku.

Odwołujący podał, że zakład w którym pracował już nie istnieje i nie ma możliwości uzyskania świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Prace, które w nim wykonywał jako ślusarz remontowy świadczył w ciągłym narażeniu na hałas; pracował w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych. Odwołujący podał, że pracował przy montażu konstrukcji metalowych na wysokościach jako ślusarz - spawacz.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 5 maja 2014 roku w sprawie VIII U. 4967/13 zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając powodowi prawo do emerytury od 1 sierpnia 2013 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący C. M. (ur. (...)) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił łącznie okresy składkowe i nieskładkowe w ilości 27 lat, 6 miesięcy i 25 dni, w tym 27 lat 5 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i 27 dni okresów nieskładkowych.

Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W okresie od 6 września 1967 roku do 10 października 1991 roku odwołujący był zatrudniony w Spółdzielni Handlowo - Usługowej (...) w T. (przyjętej z dniem 1 lipca 1976 roku przez (...) T.), w pełnym wymiarze czasu pracy, z tym, że od 6 września 1967 roku do 5 września 1970 roku odwołujący pobierał praktyczną naukę zawodu. Natomiast w okresie od 11 października 1991 roku do 31 maja 1995 roku C. M. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w W. koło S. (następca prawny (...) T.), w pełnym wymiarze czasu pracy.

C. M. pracował w w/w okresie w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza.

Odwołujący spawał konstrukcje metalowe, konstrukcje kominowe, piece CO, okna wielkogabarytowe, grzejniki przemysłowe, balkony, szklarnie, wycinał kołnierze do budów, do rurociągów. Pracował spawarką elektryczną i gazową. Jeśli odwołujący kompletował grzejnik to musiał najpierw odpowiednie elementy wyciąć a dopiero później spawał. Odwołujący spawał ponadto rurociągi w kanałach i pojemniki transportowe. C. M. nie korzystał wówczas z urlopów bezpłatnych ani z dłuższych zwolnień lekarskich.

1 sierpnia 2013 roku C. M. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie emerytury w wieku (...) lat w związku z pracą w szczególnych warunkach.

Przedmiotem rozstrzygnięcia była ocena, czy powód legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, tj. czy praca, jaką wykonywał w (...) Zakład (...) - (...) w T. w okresie od 6 września 1967 roku do 10 października 1991 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) w W. koło S. w okresie od 11 października 1991 roku do 31 marca 1995 roku, była pracą w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji wskazał, że zasady wystawiania świadectw pracy w szczególnych warunkach reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

Sąd I instancji zaznaczył, że w postępowaniu sądowym toczącym się z odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia i to zarówno wtedy, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje jego treść jak i wówczas, gdy dokument taki nie może być sporządzony.

W postępowaniu sądowym nie występują ograniczenia dowodowe, jakie mają miejsce w postępowaniu przed organem rentowym. W niniejszej sprawie okolicznością, od której zależało przyznanie wnioskodawcy prawa do świadczenia była praca w szczególnych warunkach. Dowodem tego, iż odwołujący pracował w szczególnych warunkach powinno być świadectwo pracy wystawione zgodnie z przepisami. Jednakże odwołujący świadectwa takiego nie przedłożył.

Na okoliczność pracy odwołującego w szczególnych warunkach Sąd Okręgowy przesłuchał świadków oraz przeprowadził dowód z dostępnej dokumentacji.

W toku postępowania Sąd I instancji ustalił, że odwołujący, pracując w (...) Zakład (...) Oddział w (...) w T. w okresie od 6 września 1976 roku do 10 października 1991 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) w W. w okresie od 11 października 1991 roku do 31 marca 1995 roku, pracował w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, określonym w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku, tj. wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym. Świadkowie przesłuchani w sprawie zgodnie zeznali, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza.

Nadto, Sąd Okręgowy przyjął, że nawet po pominięciu czasu pobierania nauki zawodu przez odwołującego, posiada on ponad 15 - letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Odwołujący legitymuje się wiekiem (...)lat, posiada na dzień 1 stycznia 1999 roku wymagany przepisami okres składkowy i nieskładkowy ponad 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. W toku postępowania sądowego ustalono, że pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Zakład (...) - Montażowy w T. w okresie od 6 września 1976 roku do 10 października 1991 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) w W. koło S. w okresie od 11 października 1991 roku do 31 marca 1995 roku na stanowisku spawacza. Zatem w ocenie Sądu spełnił warunki określone w art. 184 ustawy emerytalnej, w tym warunek 15 lat pracy w szczególnych warunkach, niezbędne do uzyskania prawa do emerytury

Organ rentowy zaskarżył wyrok w całości wnosząc apelację i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 ust. 1 rozp. RM z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, przez przyjęcie, że powód był zatrudniony w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat i dlatego przysługuje mu emerytura po osiągnięciu (...) lat.;

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy przez uznanie, że powód w okresie od 6 września 1967 roku do 10 października 1991 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w szczególnych warunkach w charakterze spawacza pomimo jednoznacznego zapisu w świadectwie pracy, zeznań świadków i samego odwołującego, iż pracą tą była praca ślusarza -spawacza.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Swoje uprawnienie do emerytury C. M. wywiódł z przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Zarówno w art. 184 ust. 1 pkt 1 jak i w art. 32 ust. 4 ustawodawca odsyła do „przepisów dotychczasowych”.

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, które w § 1 ust. 2 stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B (tego rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub w świadectwie pracy.

Organ rentowy w uzasadnieniu apelacji podniósł, że ze świadectwa pracy odwołującego z 10 października 1991 roku wynika jednoznacznie, iż wykonywał on pracę ślusarza. Fakt ten potwierdzili też świadkowie J. S., M. M. i J. M..

Zdaniem skarżącego, potwierdzeniem, okoliczności, że odwołujący nie wykonywał jedynie pracy spawacza, są też zgromadzone przez organ rentowy w aktach sprawy karty wynagrodzeń, z których nie wynika by powód pracował w godzinach nadliczbowych, co przy wykonywaniu drobnych prac ślusarskich mogłoby uwiarygodnić pracę w pełnym wymiarze w charakterze spawacza.

Treść zebranych w sprawie dowodów nie pozwalała w ocenie organu rentowego na taką ich ocenę przez Sąd I instancji, by uznać, iż odwołujący stale pracował jako spawacz.

Sąd Apelacyjny po przeprowadzeniu kontroli instancyjnej orzeczenia nie znalazł podstaw aby uznać zasadność stanowiska apelującego.

Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób prawidłowy. W szczególności, dokonał zgodnej z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. oceny dowodów i ustalił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zarzut organu rentowego, jakoby charakter czynności wykonywanych przez odwołującego w spornym okresie został ustalony sprzecznie ze zgromadzonym materiałem dowodowym, okazał się gołosłowny.

Przesłuchani w sprawie świadkowie szczegółowo opisywali obowiązki odwołującego. C. M. spawał konstrukcje metalowe, konstrukcje kominowe, piece CO, okna wielkogabarytowe, grzejniki przemysłowe, balkony, szklarnie,

wycinał kołnierze do budów, do rurociągów. Pracował spawarką elektryczną i gazową. Odwołujący spawał ponadto rurociągi w kanałach i pojemniki transportowe.

Ponadto, powód przedłożył w toku procesu kopię książki spawacza, w której potwierdzono nabycie przez niego stosownych uprawnień.

Organ rentowy powołał zapis dotyczący stanowiska pracy odwołującego, jaki widnieje w świadectwie pracy z 10 października 1991 roku, tj. ślusarz remontowy. Skarżący nie skonfrontował jednak tej okoliczności z całokształtem materiału dowodowego w sprawie.

Uczył to w sposób prawidłowy Sąd Okręgowy. Podkreślić trzeba przy tym, że dla oceny tego, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie), w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku.

Za niedopuszczalną dowolność w ocenie materiału dowodowego Sąd Apelacyjny uznał twierdzenie skarżącego, zgodnie z którym niewykazanie przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych, wyłącza możliwość przyjęcia, że odwołujący pracował jako spawacz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Reasumując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu i z tego względu Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Wiesława Stachowiak	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------------	-------------------------------	--------------------------